

Mentoring jako cesta k posílení rovných příležitostí?

PhDr. Mgr. Josef Vošmik, Ph.D.
Sociologický ústav Akademie věd ČR

Vysoká škola zdravotnická, 9. 4. 2026 (konference)

KULTIVACE
PROSTŘEDÍ
MEDICÍNY

Vztah a cesta k mentoringu

KULTIVACE
PROSTŘEDÍ
MEDICÍNY

- Projekt **Kultimed**
- Technická univerzita v Liberci (**TUL**)
- **Katedra sociální práce FF UK**
- rovné příležitosti a gender
- pomáhající profese – sociální práce, nyní medicína
- aplikovaná etika
- vlastní zkušenosti a občasná potřeba „mentora*ky“

Kultimed – mentorigový program

KULTIVACE
PROSTŘEDÍ
MEDICÍNY

- Pro profesně **mladé lékaře a lékařky a studující** vyšších ročníků medicíny.
- **Skupinová setkání** (cca 1x měsíčně).
- **Párový mentoring.**
- Pilotní nastavení a ověření – spolupráce se Sekcí mladých lékařů (a lékařek) ČLK.

Mentoring v medicině (publikace)

Barbora East, Josef Vošmik a kol.

MENTORING V MEDICÍNĚ

(příručka pro praxi a kontext zavádění
a realizace mentoringových programů
v medicíně a zdravotnictví)

Praha 2025

KULTIVACE
PROSTŘEDÍ
MEDICÍNY

Volně ke stažení:

[Mentoring v medicíně - Sociologický
ústav AV ČR, v. v. i.](#)

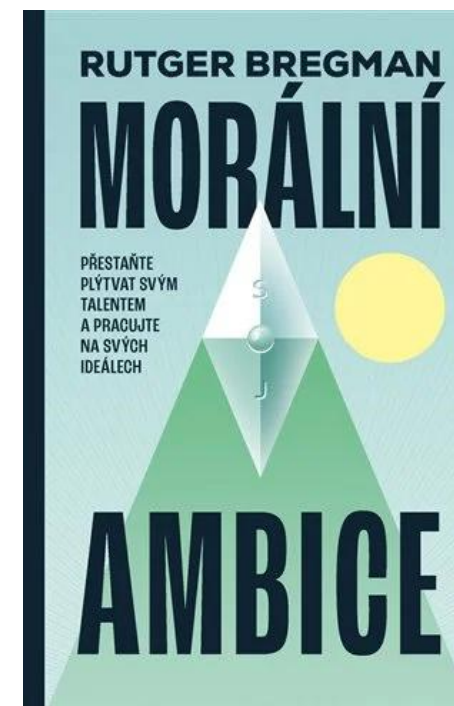
([https://www.soc.cas.cz/cz/publikace/
mentoring-v-medicine](https://www.soc.cas.cz/cz/publikace/mentoring-v-medicine))

Proč (nejen)
genderově
senzitivní
mentoring

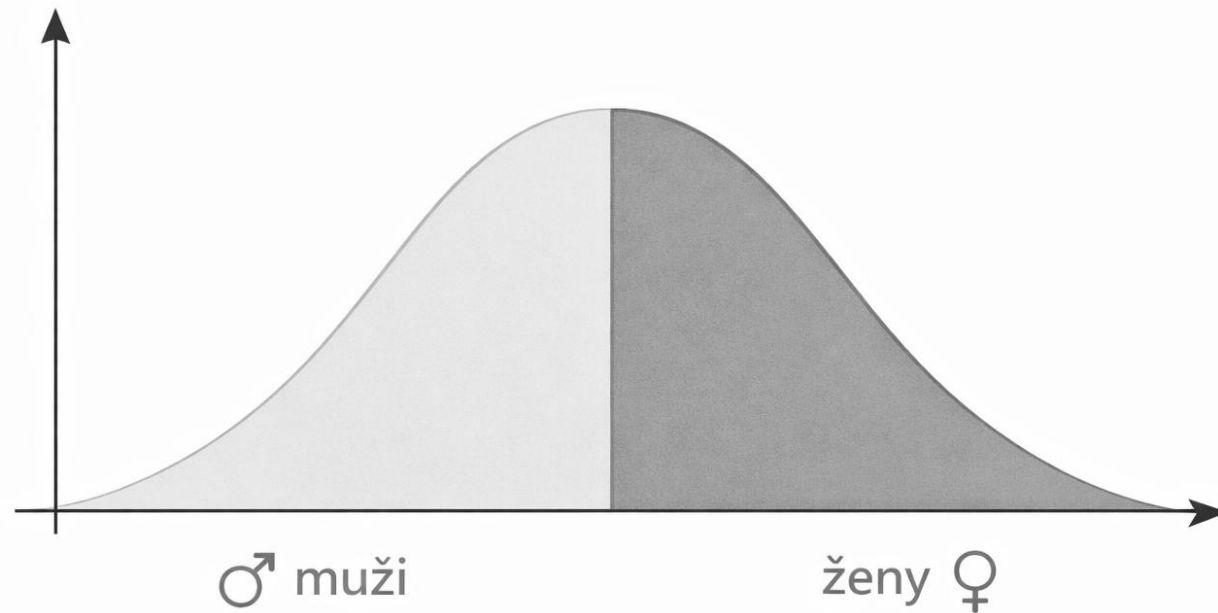
Proč to všechno?

Největším plýtváním naší doby je mrhání talentem. Na celém světě žijí miliony lidí, kteří by mohli velkou měrou přispět ke zlepšení světa, ale nedělají to. Proč? První důvod je zjevný: protože nedostanou šanci.

Rovné
příležitosti

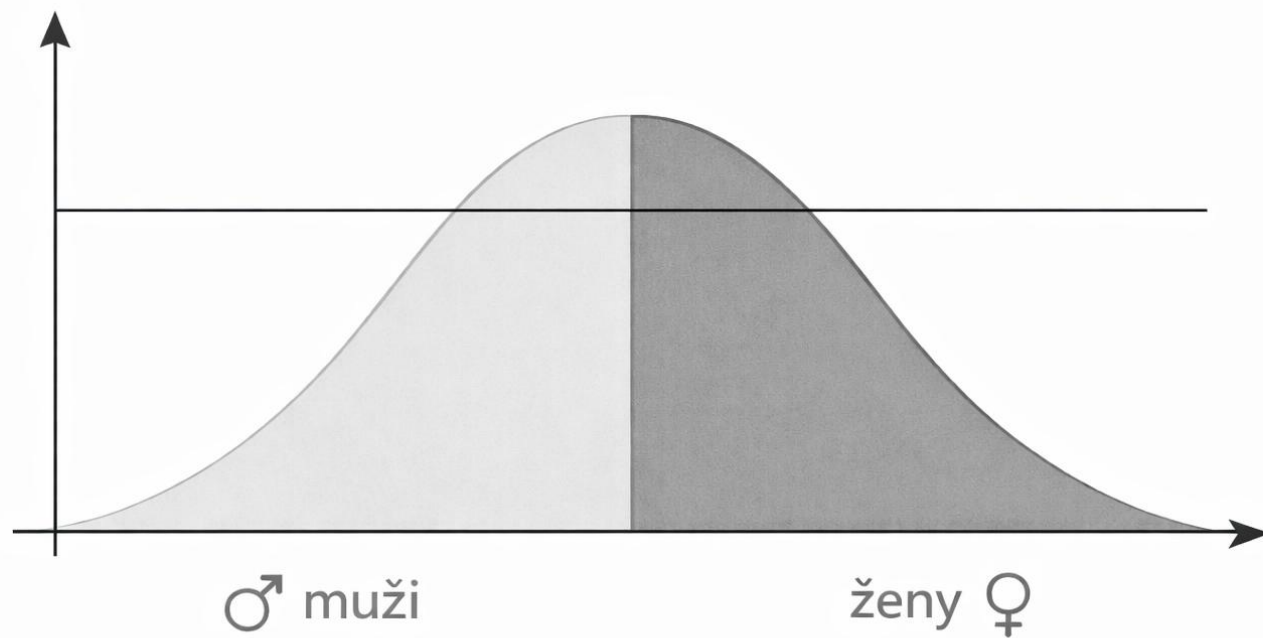
Distribuce dispozic

Omlouvám se za binární rozdělení, zde pro zjednodušení.

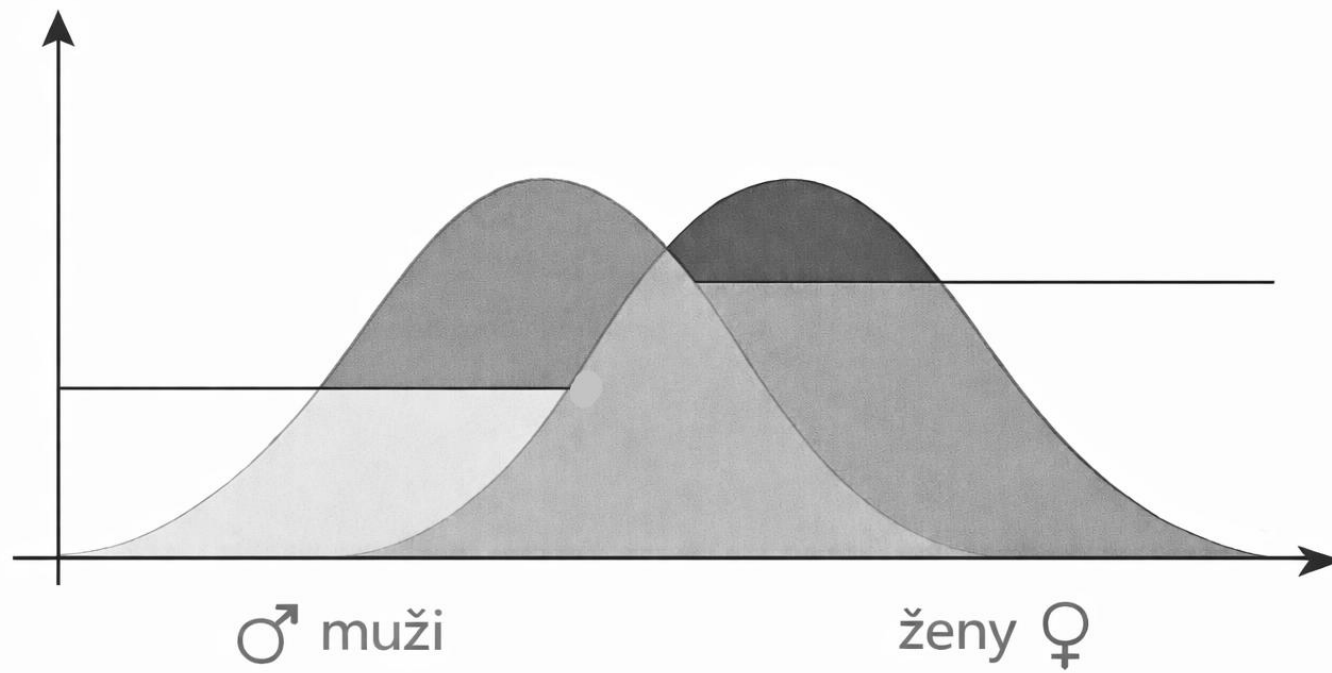
Rovné
příležitosti

Distribuce dispozic

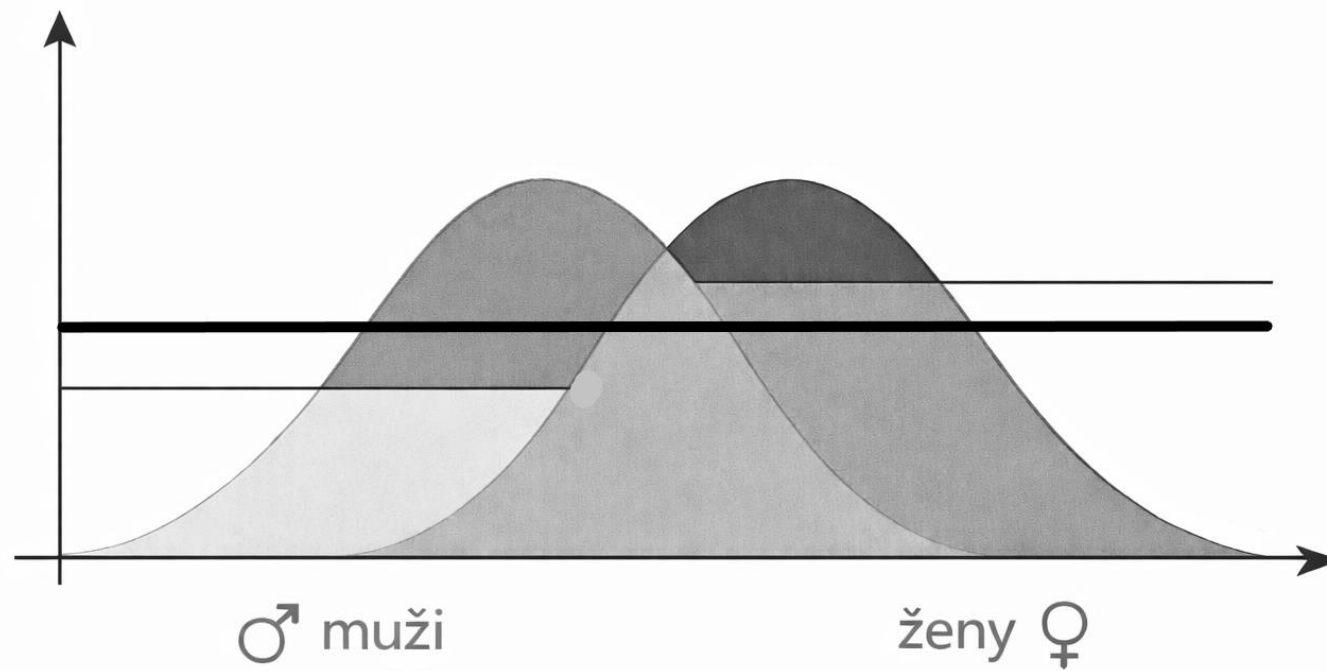
Rovné
příležitosti?

Distribuce dispozic

Rovné
příležitosti?

Distribuce dispozic

Rovnost a možnosti

„Když se chce, tak to jde.“ Stačí opravdu **chtít**?

Opravdu se můžeme ve společnosti stejně/srovnatelně uplatnit?
Máme všichni stejný **přístup k profesnímu rozvoji** a růstu?

- Mít **dispozice** (schopnosti) k...
- Mít **příležitosti** (ke vzdělání, rozvoji), tj. jejich rozvoji ve znalosti, dovednosti a kompetence.
- Mít **podmínky** (čas, prostor, materiál, finance...), tj. dlouhodobější.
- Mít **podporu** (tj. nebýt odrazen a odrazován/a x mít vzor) se na danou, často dlouhou, cestu pustit.
- Dostat **šanci** (tj. konkrétní příležitost, nabídka aj.).
- Být v odpovídající **situaci** (momentální a situační faktory), tj. krátkodobější, okamžité.

Co nejčastěji brání (v prostředí organizací)

- (Genderové) **stereotypy a předsudky**.
- Apriorní **spojení žen a péče** o děti (a další potřebné osoby).
- Organizační **zvyklosti a postupy**.

Gender blind mentoring

- Nejen syndrom včelí královny (queen bee syndrome).
- „Když to dokážu já, dokáže to každý (kdo chce a má na to)...“
- Opomíjení širších faktorů – *merit/zásluha* vs *privilegium* („Všichni přece můžeme...“).

Mentoring jako rozvoj (ale koho a kým)?

- KOHO (mentees – potenciální*é a reální*é)
- KÝM (mentorující – odbornost, osobnost, širší dovednosti v oblasti mentoringu a horizontální principy jako prosazování rovnosti)

*Rozvíjíme prostřednictvím mentoringu skutečny ty, kdo k tomu mají **předpoklady, zájem a možnosti**? A kdo to **potřebují** (nebo spíše **chtějí** a dostanou šanci)?*

*Podílí se na mentoringu osoby, které k tomu mají vhodné **předpoklady (odborné, osobnostní, širší)**?*

Východiska genderově senzitivního mentoringu

- Fenomenologie, hermeneutika, poststrukturální přístupy.
- Systemický přístup, šířeji humanistické přístupy v pomáhajících profesích.
- Feministické přístupy a etika péče.
- Kritické přístupy v pomáhajících profesích.

Tj. reflexe otázek **moci a po/moci** (ne/moci)... Nejen ve vztahu k pacientům a pacientkám, ale také „dovnitř“ profese (lékařské a nelékařské profese, hierarchie a vztahy v týmech, organizační postupy a pracovní podmínky...).

Otázka: jejich recepce např. v sociální práci a psychoterapii vs zdravotnictví (medicína, ošetrovatelství aj.)?

Tipy (mentorující)

- **Vybírejme dobře** mentorující.
- **Rozvíjejme** mentorující mimo primární odbornost, abychom se oprostili od dojmologie a předávání některých zkreslených představ (viz *doxa* a *epistémé* a jejím záměna...) = „syndrom bílého pláště“ v širším kontextu (vysoká odbornost ještě neznamena klíč k „moudrosti“...).
- Rozvíjejme mentorující v **mentoringových dovednostech**, metodách a technikách, mentoringové komunikaci.
- Rozvíjejme jejich (nejen) **genderovou senzitivitu** (analytická kompetence, kterou je třeba se učit)!
- **Podporujme** mentorující v sebereflexi (supervize aj.).
- Posilujme **diverzitu mentorujících** (gender, věk, původ, odbornost aj.)
- Volme **inkluzivní jazyk**.

Tipy (mentees)

- **Distribuce příležitostí** (s ohledem na podmínky a situační kontext)!
- **Nepředpokládejme**, že víme, co potřebují...
- **Ptejme se!** Nedávejme rady a recepty (na život)!
- Ptejme se **všech**, komu je mentoring potenciálně určen, a **tak**, aby mohli reagovat a odpovědět.
- **Bezpečně, správnou formou a ve vhodný čas!**
- **Ujišťujme se**, že jsme správně porozuměli.
- **Evaluujme!**
- **Integrujme zpět do nastavení mentoringového programu** (mentoringový program je cyklus)!

Tipy (organizace)

- **Různé časy** konání akcí (ne každý čas vyhovuje všem...).
- **Různá místa**, nejen Praha...
- Případně **online** nebo **hybridně**.
- Služby **hlídání dětí**, popř. dětský koutek.
- Proaktivní umožnění **vstupu** s dítětem aj. (pokud je to možné).
- **Různé formáty zvaní a komunikace** (weby, emaily, sítě, skupiny).
- **Inkluzivita**: bezbariérovost, nejen česky, různá forma přijímání info (neurodiverzita).

Otázky a diskuse

Děkuji
Vám za
pozornost!

Josef Vošmik

Gender & sociologie

Sociologický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.

Jilská 1, Praha 1, 110 00

josef.vosmik@soc.cas.cz

Sociologický ústav
Akademie věd ČR

Sociologický ústav
Akademie věd ČR

1. LÉKAŘSKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA

T A
Č R